

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Vispārējās tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma līgums

Eiropas Savienības kohēzijas politikas programmas 2021.–2027. gadam 5.1.1. specifiskā atbalsta mērķa “Vietējās teritorijas integrētās sociālās, ekonomiskās un vides attīstības un kultūras mantojuma, tūrisma un drošības veicināšana pilsētu funkcionālajās teritorijās” 5.1.1.1. pasākuma “Infrastruktūra uzņēmējdarbības atbalstam” projektiem

Valsts atbalsta nodaļas
vadošā eksperte Ilze Akmentiņa
Ilze.Akmentina@cfla.gov.lv

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Normatīvais regulējums VTNP jomā

Komisijas 2011.gada 20.decembra lēmums (**2012/21/ES**) par Līguma par ES darbību 106.panta 2.punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi (VTNP lēmums)

ES nostādnes par valsts atbalstu, ko piešķir kā kompensāciju par sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu (2011)

Komisijas 2012. gada 11. janvāra paziņojums Nr. **2012/C 8/02** par Eiropas Savienības atbalsta noteikumu piemērošanu kompensācijai, kas piešķirta par vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojumu sniegšanu (skaidro būtiskus jēdzienus VTNP jomā)

EK rokasgrāmata

https://ec.europa.eu/competition/state_aid/overview/new_guide_eu_rules_procurement_lv.pdf

Pakalpojuma līgums

- ▶ sabiedriskā pakalpojuma pienākumu **saturs**
 - skaidri definēts uzticētais sabiedriskas nozīmes pakalpojums;
 - prasības sabiedrisko pakalpojumu sniedzējam par nepieciešamā tehniskā aprīkojuma uzturēšanu un atjaunošanu, lai nodrošinātu minēto pakalpojumu izpildi saskaņā ar katram konkrētajam pakalpojumam izvirzītajām prasībām
- ▶ pilnvarojuma **termiņš** (maksimums līdz 10 gadiem), termiņu ir iespējams pagarināt;
- ▶ sabiedriskā pakalpojuma sniedzējs un pakalpojuma sniegšanas **teritorija**
 - Var tikt definēta visa Latvijas teritorija
- ▶ komercsabiedrībai piešķirto **ekskluzīvo vai īpašo tiesību** būtība
- ▶ kompensācijas mehānisma apraksts un atlīdzības maksājuma aprēķināšanas, **kontroles un pārskatīšanas kārtība**
- ▶ pasākumi atlīdzības (kompensācijas) maksājumu **pārmaksas** novēršanai un atmaksāšanai
- ▶ **atsauce** uz lēmumu Nr.2012/21/ES

Ekskluzīvās vai īpašās tiesības

ekskluzīvas tiesības – tiesības, kuras valsts vai pašvaldības institūcija ar tiesību aktu vai līgumu vai tās pilnvarota juridiskā persona ar līgumu ir piešķirusi komercsabiedrībai, pilnvarojot komercsabiedrību sniegt pakalpojumus vai veikt darbības noteiktā administratīvajā teritorijā;

īpašās tiesības – tiesības, kuras valsts vai pašvaldības institūcija ar tiesību aktu vai līgumu vai tās pilnvarota juridiskā persona ar līgumu ir piešķirusi noteiktām komercsabiedrībām un kuras konkrētā administratīvajā teritorijā, neievērojot objektivitātes, proporcionalitātes un diskriminācijas aizlieguma kritērijus, vismaz vienā no šādiem veidiem:

a) ierobežo komercsabiedrību skaitu līdz divām vai vairāk komercsabiedrībām, kurām ir atļauts sniegt kādus noteiktus pakalpojumus vai veikt darbības,

b) izraugās vairākas konkurējošas komercsabiedrības, kurām ir atļauts sniegt kādus noteiktus pakalpojumus vai veikt darbības,

c) piešķir vienai vai vairākām komercsabiedrībām priekšrocības, kas ievērojami ietekmē kādas citas komercsabiedrības iespējas sniegt to pašu pakalpojumu vai veikt to pašu darbību tajā pašā administratīvajā teritorijā ar vienlīdzīgiem nosacījumiem.

Atlīdzības maksājuma aprēķināšanas, kontroles un pārskatīšanas kārtība

- ▶ Pašvaldība (funkcijas uzlicējs) ne retāk kā reizi trijos gados veic pārbaudes par pakalpojuma sniedzējam piešķirto atlīdzības maksājumu/kompensāciju izlietojumu un tā atbilstību piešķiršanas kritērijiem, aprēķinu un kontroles kārtību un pārmērīgas kompensācijas novēršanu, kas atbilst Eiropas Komisijas 2011.gada 20. Decembra lēmuma Nr. 2012/21/ES par Eiropas Savienības darbību 106. panta 2. punkta piemērošanu valsts atbalstam attiecībā uz kompensāciju par sabiedriskajiem pakalpojumiem dažiem uzņēmumiem, kuriem uzticēts sniegt pakalpojumus ar vispārēju tautsaimniecisku nozīmi 5. un 6. pantam.
- ▶ Ja pārmērīgas kompensācijas summa nepārsniedz 10 % no vidējās gada kompensācijas summas, šādu kompensāciju var pārnest uz nākamo periodu un atskaitīt no kompensācijas summas, kas jāmaksā par minēto periodu. Bet ja kompensācijas summa pārsniedz saskaņā ar Eiropas Komisijas lēmuma Nr.2012/21/ES 5.pantā noteikto summu, tad uzņēmumam ir pienākums atmaksāt saņemto pārmērīgo kompensāciju.

Piemēri

- ▶ Gadījumā, ja VTNP kompensācijas mehānisms noteikts iestādē ar atsevišķu kārtību, tas jāiekļauj līgumā, piemēram, *Kompensācijas aprēķināšanas metodika tiek noteikta ar ...dokumentu.*
- ▶ Kompensācijas parametru uzraudzības kārtība - *Pašvaldība, vismaz ik pēc trīs gadiem Līguma darbības laikā un Līguma darbības beigās nodrošina kompensācijas parametru atbilstības kontroles veikšanu, t.i. ne vēlāk kā līdz ... un*
- ▶ Pašvaldība izskata uzņēmuma iesniegto atlīdzības maksājumu/kompensācijas iesniegumu saskaņā ar *Pašvaldības saistošajiem noteikumiem (vai cits dokuments)* par atlīdzības maksājumu/kompensācijas piešķiršanas kritērijiem, aprēķinu un kontroles kārtību un pārmērīgas kompensācijas novēršanu, ņemot vērā, ka pieprasāmā summa nevar pārsniegt summu, kas nepieciešama, lai segtu neto izmaksas, kas rodas, pildot sabiedrisko pakalpojumu sniegšanas pienākumus, tostarp saprātīgu peļņu (atbilstoši EK lēmuma 2012/21/ES 5.panta 1.punktam) un var lemt par attiecīgu atlīdzības maksājumu/kompensācijas piešķiršanu.
- ▶ Pašvaldība ne retāk kā reizi gadā veic pārbaudes par Sabiedrībai piešķirto atlīdzības maksājumu/kompensāciju izlietojumu un tā atbilstību piešķiršanas mērķiem saskaņā ar *Pašvaldības saistošajiem noteikumiem (cits dokuments)* par atlīdzības maksājumu/kompensācijas piešķiršanas kritērijiem, aprēķinu un kontroles kārtību un *pārmērīgas kompensācijas novēršanu, kas atbilst EK lēmuma Nr. 2012/21/ES 5. un 6.pantam.* Ja pārmērīgas kompensācijas summa nepārsniedz 10 % no vidējās gada kompensācijas summas, šādu kompensāciju var pārnest uz nākamo periodu un atskaitīt no kompensācijas summas, kas jāmaksā par minēto periodu. Bet, ja kompensācijas summa pārsniedz saskaņā ar EK lēmuma Nr. 2012/21/ES 5.pantu noteikto summu, tad uzņēmumam ir pienākums atmaksāt saņemto pārmērīgo kompensāciju.

Apliecinājums par pārkompensācijas kontroli

- ▶ Ja projektā tiek iekļautas darbības, kas ir saistītas ar sabiedriskā pakalpojuma sniegšanu, projekta iesniedzējs iesniedz sadarbības iestādē vispārējas tautsaimnieciskas nozīmes pakalpojuma pilnvarojuma uzlicēja apliecinājumu par paredzēto atlīdzības (kompensācijas) maksājumu kontroli un pārskatīšanu, kā arī minēto atlīdzības (kompensācijas) maksājumu pārmaksas novēršanu un atgūšanu, ievērojot Eiropas Savienības līmenī noteikto pārbaūžu regularitāti, bet ne retāk kā reizi trijos gados un pilnvarojuma akta darbības perioda beigās
- ▶ Atbilstoši standartformai
- ▶ Apliecinājumus iesniedz aģentūrā pēc tās pieprasījuma/ ik pēc trīs gadiem pilnvarojuma akta darbības periodā un tā beigās.

Centrālā finanšu un
līgumu aģentūra

Paldies par uzmanību! Jautājumi?

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Savienības
struktūrfondi un
Kohēzijas fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ